

Відділ освіти, культури, молоді та спорту Овідіопольської селищної ради

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ №
для вчителя кабінету хімії
Овідіопольського ліцею імені Т.Шевченка Овідіопольської селищної ради
Одеського району Одеської області

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора
Овідіопольського ліцею імені
Т.Шевченка Овідіопольської
селищної ради Одеського району
Одеської області

_____ № _____
(дата)

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 2
для вчителя кабінету хімії
Овідіопольського ліцею імені Т.Шевченка Овідіопольської селищної ради
Одеського району Одеської області**

1. Загальні положення

- 1.1. Інструкція з охорони праці для вчителя кабінету (лабораторії) хімії є інструкцією за професією та встановлює вимоги безпечної праці вчителя кабінету (лабораторії) хімії Овідіопольського ліцею імені Т.Шевченка Овідіопольської селищної ради Одеського району Одеської області. Вимоги Інструкції є обов'язковими для виконання.
- 1.2. Інструкцію розроблено відповідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9; Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15; Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 18.04.2006 № 304, згідно з вимогами Правил безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінетах (лабораторіях) хімії загальноосвітніх навчальних закладів, затверджених наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 16.07.2012 № 992.
- 1.3. До роботи вчителем допускають особу, яка пройшла медичний огляд та вступний інструктаж з питань охорони праці із занесенням до Журналу реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці.
- 1.4. Вчитель проходить періодичні медичні огляди у встановленому законодавством порядку.
Завідувач кабінету, відповідає за зберігання обладнання, підготовку його до лабораторних і практичних робіт, демонстраційних дослідів.
- 1.5. Вчитель має право на відшкодування шкоди, заподіяної йому внаслідок травмування або професійного захворювання, пов'язаного з виконанням ним трудових обов'язків.
- 1.6. Перед початком роботи вчитель проходить первинний інструктаж за цією Інструкцією, а також за інструкціями з електробезпеки, пожежної безпеки,

надання домедичної допомоги, а потім через кожні 6 місяців — повторний інструктаж з питань охорони праці. Результати інструктажів заносять до Журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці і засвідчують підписом особи, яка провела інструктаж, та підписом вчителя.

- 1.7. До самостійної роботи вчитель повинен вивчити посадову інструкцію та інструкції з питань охорони праці. .
- 1.8. Раз на три роки вчитель проходить навчання та перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності. Перевірку знань вчителя проводить постійна комісія, призначена наказом керівника навчального закладу, в обсязі цієї Інструкції. Також перевіряють знання інструкцій з електробезпеки, пожежної безпеки та надання домедичної допомоги.
- 1.9. Вчитель повинен мати I групу допуску з електробезпеки.
- 1.10. Основні шкідливі та небезпечні чинники на робочому місці вчителя:
 - подразлива дія хімічних речовин;
 - гарячі поверхні лабораторного обладнання (наприклад, спиртівки);
 - падіння інструментів, скляного лабораторного посуду;
 - дія електричного струму (за наявності незахищених струмоведучих частини електрообладнання, несправності електрообладнання);
 - небезпека вибуху, пожежонебезпеки..
- 1.11. Вчитель повинен:
 - виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу; ;
 - не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони;
 - виконувати лише роботу стосовно програми.
 - не допускати в лаборантську та кабінет (лабораторію) хімії сторонніх осіб;
 - пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці;
 - дотримуватись вимог електро-, пожежної безпеки;
 - уміти користування первинними засобами пожежогасіння, знати їх місце розміщення;
 - уміти надавати домедичну допомогу при нещасних випадках.
- 1.12. Усі хімічні речовини, які використовують для демонстраційних дослідів, практичних та лабораторних робіт, зберігати в лаборантській у закритій шафі із суцільними дверцятами без скла відповідно до Правил безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінеті хімії навчального закладу. На кожній склянці, банці повинна бути етикетка з точною назвою реактиву та його формулою; на тарі має бути етикетка з написом про отруйні, вогне- та вибухонебезпечні властивості речовини: червона — «Вогненебезпечно», жовта — «Отрута», зелена — «Берегти від води».
- 1.13. У приміщенні лабораторії заборонено:
 - зберігати хімічні речовини в тарі без етикеток або з нерозбірливими написами; речовини, що зберігаються в тарі без етикеток, підлягають знищенню;
 - зберігати в безпосередній близькості одна від одної речовини, що можуть впливати одна на одну і спричинити спалахування;
 - зберігати луги у склянках з притертими пробками, легкозаймисті та горючі речовини у посуді з полімерних матеріалів;
 - використовувати лабораторний посуд не за призначенням;
 - курити, зберігати та вживати їжу.
- 1.14. Вчитель повинен знати пожежну небезпеку хімічних речовин та матеріалів, дотримуватися заходів безпеки під час роботи з ними та знати засоби їх гасіння.
- 1.15. За невиконання цієї Інструкції вчитель несе відповідальність згідно із законодавством.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

- 2.1. Уважно оглянути робоче місце (чи не мокра підлога, чи немає на підлозі вибоїв, сторонніх предметів).
- 2.2. Перевірити справність вентиляції. Усі роботи в лаборантській проводити тільки за справної вентиляції. Якщо виявлено несправність витяжної вентиляції, повідомити про це безпосереднього керівника.
- 2.3. За 30 хв. до початку робіт вмикати вентиляцію: спочатку витяжну, потім — припливну.
- 2.4. Перевірити наявність необхідного хімічного посуду та реактивів, обладнання та пристосування для підготовки демонстраційних дослідів та лабораторних робіт.
- 2.5. Поінформувати безпосереднього керівника про виявлені під час огляду недоліки.

3. Вимоги безпеки під час роботи

- 3.1. Хімічні експерименти, що супроводжуються виділенням шкідливих газів і пари, проводити лише у справній витяжній шафі зі справною ввімкненою вентиляцією, за швидкості повітря у робочій зоні не менше 1,5-2 м/с.
- 3.2. Готувати проведення хімічних експериментів слід в умовах і порядку, з такими кількостями й концентраціями речовин і такими приладами, які зазначені в інструкції щодо проведення цих експериментів.
- 3.3. Установлені у витяжній шафі прилади, у яких проводять експерименти з легкозаймистими або вибухонебезпечними речовинами, необхідно обгородити з боку стулок шафи захисним екраном. Експерименти з такими речовинами проводить лише вчитель.
- 3.4. Етикетку на склянках з рідкими реактивами слід закривати поліетиленовою липкою стрічкою або іншим прозорим матеріалом, який захищає етикетку від хімічної дії реактиву.
- 3.5. Визначаючи речовину за запахом, необхідно легким рухом долоні над горлом посудини спрямувати пару або газ до носа і вдихати обережно, не нахиляючись до посудини.
- 3.6. Не дозволено брати реактиви незахищеними руками. Для цього слід використовувати ложки, шпателі або совочки.
- 3.7. Під час роботи з хімічними реактивами:
 - рідкі хімічні реактиви наливати за допомогою піпеток з різними пастками або гумової груші;
 - тверді хімічні реактиви набирати зі склянок спеціальними ложечками, шпателями.
- 3.8. Насипати або наливати реактиви необхідно на столі, тверді — над аркушем паперу, рідкі — над склянкою посудиною. Просипаний або пролитий реактив не дозволяється зсипати або зливати назад у основну тару.
- 3.9. Для нейтралізації пролитих на стіл чи підлогу кислот або лугів у лаборантській мають бути склянки із заздалегідь приготовленими нейтралізуючими розчинами (харчової соди — для кислот та етанової кислоти — для лугів).
- 3.10. Тверді відходи, які накопичуються у кабінеті (лабораторії) хімії, необхідно збирати в окрему тару і ліквідувати у місцях, узгоджених з органами санітарного і пожежного нагляду.

- 3.11. Закріплювати хімічний посуд (колби, стакани тощо) у тримачах штатива слід обережно, обертаючи його навколо осі, поки не виникне незначне утруднення в обертанні.
- 3.12. Нагрівати хімічні реактиви для дослідів необхідно тільки у тонкостінному скляному або фарфоровому посуді. Під час нагрівання рідин не можна заглядати згори в посудину для запобігання травм через розбризкування нагрітої речовини.
- 3.13. Не дозволено залишати без нагляду запалені спиртівки, ввімкнені електронагрівальні прилади.
- 3.14. Не дозволено залишати без нагляду робоче місце з увімкненим обладнанням.
- 3.15. Для видалення сміття, битого посуду і відходів хімічних речовин у кабінеті (лабораторії) хімії слід мати три посудини:
 - емальоване або керамічне відро з кришкою — для хімічних відходів;
 - пластмасове відро для сміття зі вставним відром і педальним важелем (сміттевого відра) — для паперових відходів і дрібного сміття, на відрі має бути напис: «Бите скло не кидати»;
 - металеве відро або металеву коробку без кришки з написом «Для битого скла».Не дозволено для збору сміття використовувати картонну тару або фанерні ящики, бо це може спричинити пожежу.
- 3.16. Звичайні відходи (слабкі розчини кислот тощо) варто нейтралізувати і після розбавлення водою вилити в каналізацію. Нерозчинні осади й отруйні речовини слід викидати у спеціальну вигрібну яму з кришкою, яку влаштовують у віддаленому кінці шкільного двору.
- 3.17. Відпрацьовані розчини хімічних реактивів збирати у спеціально призначений посуд окремо і зливати в каналізацію тільки після нейтралізації.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 4.1. Перекрити водопровідні крани.
- 4.2. Вимкнути електроприлади.
- 4.3. Обладнання, пристосування, що використовувалося під час експериментів, упорядкувати та помістити у визначене для зберігання місце.
- 4.4. Провітрити приміщення і ретельно вимити руки з використанням мийного засобу.
- 4.5. Про всі виявлені під час роботи недоліки повідомити безпосереднього керівника.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. У разі виникнення будь-якої аварійної ситуації безпосередньо на робочому місці, на сусідніх ділянках тощо негайно повідомити про це керівника навчального закладу.
- 5.2. У разі виявлення несправності в роботі електроприладу, іскріння, запаху гару потрібно негайно припинити роботу, вимкнути електроприлад від електромережі і повідомити про це особу, відповідальну за електробезпеку в навчальному закладі. До роботи ставати лише після усунення несправності.
- 5.3. У разі відключення електроенергії вимкнути все електрообладнання. Вмикати його можна лише після того, як напруга електромережі відповідатиме нормам.
- 5.4. У разі виникнення пожежі (ознак горіння) слід негайно повідомити про це пожежну частину за номером 101, чітко повідомивши при цьому своє ПІП та

адресу ліцею (вул. Т.Шевченка, 212); повідомити директора ліцею та заступника директора з АГЧ, вжити можливих заходів щодо евакуації людей, гасіння (локалізації) пожежі наявними первинними засобами пожежогасіння, дотримуючись порядку дій згідно з інструкцією з пожежної безпеки.

- 5.5. Якщо стався нещасний випадок, надати потерпілому домедичну допомогу, дотримуючись порядку дій згідно з Інструкцією з надання домедичної допомоги.

Інструкцію розробив:

Інженер

(підпис)

Михайловська М.В.

УЗГОДЖЕНО:

Відповідальний за роботу з
охорони праці в закладі

(підпис)

Ляшенко В. В.

Завідувач господарством
закладу

(підпис)

Мальцев А. О.

Голова профспілкового
комітету

(підпис)

Степановська Н.І.